

D E P L A T E  
(!)(!)(!)(!)(!)(!)(!)

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring "DE PLATE", v.z.w.

Hoofdredacteur : O. VILAIN  
Rogierlaan 38, bus 11  
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen ondertekende bijdragen.  
8e jaargang, nr 12 bis, 31 december 1979.

-----  
Het Jubileumjaar is voorbij  
-----

Op de vooravond van het nieuwe jaar is het met fierheid dat ik de werking van "De Plate" in het voorbije jubileumjaar overschouw. Nooit hebben onze voordrachten meer toevoorders gehad dan in 1979.

Ons tijdschrift dat dit jaar een goede 260 bladzijden omvat is het beste propagandamiddel geweest bij de ledenwerving. Talrijk zijn zij die zich ingezet hebben om "De Plate" een steeds grotere bloeiende vereniging te maken.

Alle bestuursleden, de redactieleden, het museumcomité, de organisatoren van de academische zitting en de tentoonstelling "De Plate 1954-1979" wil ik hierbij nogmaals danken voor hun onbaatzuchtige inzet. Ook naar alle leden van "De Plate", die geregeld hun morele steun gaven door hun aanwezigheid op onze voordrachten en plechtigheden, zij die geregeld een stuk voor ons tijdschrift bezorgden en zij die ons Heemkundig Museum wisten te verrijken met een bijzondere gift gaat mijn oprechte dank en erkentelijkheid.

Allen zijn bewust geweest dat "De Plate" voor het welzijn van hun geliefd Oostende hen nodig had. De toekomst zal uitwijzen of wij gelijk hebben om te zeggen dat er nog gelukkig in de tweede helft van de 20ste eeuw een groepje Oostendse idealisten was die wilde beletten dat alle heemkundige waarden voor de toekomst zouden verloren gaan.

We gaan nu in 1980 een nieuwe periode van 25 jaar in. Ik zou er willen van dromen dat wij allen samen het jaar 2004 zouden mogen bereiken om dan het 50-jarig bestaan van "De Plate" te vieren. Doch sta me toe U allen, leden en ware sympathisanten van "De Plate" thans reeds op bescheidene wijze voor 1 jaar een voor spoedig nieuwjaar toe te wensen.

Een jaar met veel Oostendse zon en heemkundige vreugde en dat de gezondheid en de voorspoed in uw familie steeds mag hoogtij vieren !

August VAN ISEGHEM

Voorzitter

-----  
LIDGELD  
-----

In de drie jongste nummers van "De Plate" stak een stortingsformulier omdat onze leden in tijds hun lidgeld voor 1980 zouden kunnen vereffenen. Mogen wij er nogmaals op aandringen dat zij die dit op heden niet deden, het nu toch onverwijld zouden doen. Want anders ontvangen zij in januari geen tijdschrift meer ! Mogen we er ook de aandacht op vestigen dat het minimum lidgeld op 250 fr. gebracht werd. Enkele leden hadden dit niet bemerkt en hebben maar 200 fr. gestort. Hopelijk zullen zij dit spoedig bijpassen.

Ergens had Oostende nood aan een Heemkundige kring. Dit was zowat een dwang-gedachte geworden voor Karel SEYS alias ARY SLEEKs, nadat hij in september 1954 op het Stadhuis een vergadering belegde in het teken van de 300ste verjaardag van het einde van het fameuze Beleg van Oostende, en hiervoor een buitengewone belangstelling kreeg vanwege het Oostendse publiek.

In november 1954 ging hij tot de actie over. Na enkele vrienden en belangstellers te hebben uitgenodigd, kon op zondag 21 november in "De Bierkelder", een Oostends koffiehuis in de Christinastraat, een bijeenkomst worden georganiseerd. Op deze geanimeerde vergadering werd een jonge boreling onder de naam van "De Plate" boven het figuurlijk doopvont gehouden.

Tot de talrijke groep van stichters en medestichters behoorden de heren : Arsène BLONDE, Marcel COLOMBIE, Florimond CORSELIS, Gustaaf DECLEER, Ernest DE TAEYE, Frank Edebau, Henri EDEBAU\*, John HERMANS, Raymond HUYLMAND, Willy LAFORCE, Alfons LARIDON, Marcel MESSIAEN, Karel SEYS alias Ary Sleeks, Edward VANALDER-WEIRELDT, Frans VAN CAILLIE, Omer VILAIN en ook een dame, namelijk mevrouw Germaine VAN DE KERCKHOVE.

De nieuwe vereniging stelde zich niet alleen tot doel de algemene en de lokale folklore te bestuderen maar ook de belangstelling hiervoor te bevorderen. Dit doel zou men trachten te bereiken door de inrichting van een folkloremuseum, het geven van voordrachten, het inrichten van studievergaderingen, contacten met andere folklorekringen en het inrichten van studiereizen.

De maatschappelijke zetel was gevestigd te huize van Karel SEYS in de Parijsstraat en het bestuur zag er als volgt uit :

Ernest DE TAEYE : voorzitter, Willy LAFORCE : secretaris, Ary SLEEKs : archivaris - penningmeester, Florimond CORSELIS : muzikaal adviseur, Frank EDEBAU : commissaris, John HERMANS : commissaris.

Er werd meteen voor de public relations gezorgd. Tijdens de maand december van hetzelfde jaar werd de toenmalige burgemeester, de heer VAN GLABBEKE, als erevoorzitter voorgesteld, de heer VAN CAILLIE, schepen van toerisme werd ere-ondervoorzitter en de heer Henri EDEBAU lid van het ere-comité.

Op 14 maart 1955, had in samenwerking met "HET LOZE VISSERTJE" een eerste grote folklore-avond plaats, terwijl op 12 juni 1955 een folkloristische uitstap doorheen de provincie georganiseerd werd. Hierbij werden musea van Nieuwpoort, Diksmuide, Ieper en Brugge bezocht.

Een eerste tussenkomst van de nog jonge vereniging had betrekking op de herinrichting van een heemkundig museum. En hier loont het wel even de moeite de geleverde inspanning terzake te onderstrepen en de lijdensweg van het Oostends heemkundig museum te schetsen.

Het inrichten van een Heemmuseum kreeg in onze stad niet altijd de nodige belangstelling vanwege de lokale overheid. Het eerste Oostendse folkloremuseum werd op initiatief van schepen LIEBAERT in het jaar 1899 geopend. Het bevond zich toendertijd in het lokaal van een oude winkel in de Kerkstraat.

Daar dit gebouw in 1902 werd afgebroken om plaats te maken voor een gedeelte van de Albertschool, werd besloten een nieuw gebouw op te richten in het Maria-Hendrikapark samen met een woning voor de conservator. Het nieuwe gebouw bleek echter niet zo best geschikt als museum. De verwarming deugde niet en de vochtigheid drong vlug door de dunne muren. Vele voorwerpen werden door de vochtigheid beschadigd, andere gingen tijdens de oorlog 14-18 verloren.

Na de Eerste Wereldoorlog bleef het museum gesloten, enkele waardevolle stukken verhuisden naar de Stadbibliotheek.

Na diverse tussenkomsten tussen 1927 en 1932 werd op Pinksterdag 1932 onder impuls van de toenmalige archivaris CARLO LOONTIENS, de tweede uitgave van het Oostends geschied- en folkloremuseum geopend, ditmaal in het Fort Napoléon. Het trok toendertijd voornamelijk Franse toeristen.

Tijdens de mobilisatie en de daaropvolgende W.O.2 werd het fort achtereenvolgens bezet door Belgische, Franse en Duitse soldaten, die aan de verzameling een enorme schade aanbrachten. Slechts in 1941 kreeg het stadsbestuur toelating om wat overbleef te evakueren. Dit werd met spoed gedaan en alles werd in de kelders van het Gerechtshof in veiligheid gebracht.

In 1948 nam stadsarchivaris FRANK EDEBAU het gelukkig initiatief een klein heemkundig museum op de zeedijk, in de Koninklijke Gaanderijen op te richten. De voornaamste voorwerpen, uit de oorlog gered, werden daar tentoongesteld samen met de verzameling van de heer CHOCQUEEL, die het resultaat van zijn opgravingen aan de stad geschonken had.

Deze derde uitgave duurde echter niet lang, want door de geplande restauratie van de gaanderijen moest het museum er weer weg. Alles werd opgestapeld op de zolder van een school in de Witte Nonnestraat. Ook daar bleef een deel van het materiaal niet lang liggen, de school werd in gebruik genomen en het materiaal verhuisde naar een loods bij de diepwatervedokken. Daar vierden regen en wind hoogtij en kon iedereen die dit wenste uit de voorraad putten. Toen in november 1954 "De Plate" werd gesticht, was de eerstde bekommernis van de kring de oprichting van een heemkundig museum. Door zijn tussenkomst werd het materiaal uit de ongelukkige loods gehaald en opgestapeld in een zaal van het gloednieuwe Feestpaleis. Er kon echter geen museum worden opgericht, daar de lokalen ondertussen verhuurd waren aan de Rijksbemiddeling voor Arbeid. In Afwachting dat een plaats vrijkwam in een ander gebouw werd door de kring materiaal verzameld, meestal voorkomende van schenkingen.

In 1962 kreeg "De Plate" eindelijk nieuws van het Stadsbestuur dat een lokaal vrijkwam op de tweede verdieping van het gebouw "CHEZ PAN", palende aan de toenmalige schouwburg, en dat ze hierover mochten beschikken voor het oprichten van een heemmuseum. Na veel voorbereidend werk werd deze 4e uitgave op 27 april 1963 in tegenwoordigheid van de heren Burgemeester en schepenen ingehuldigd.

Het was echter te mooi om lang te duren. In 1965 werd de schouwburg afgebroken en het heemmuseum moest weer verhuizen. Na tussenkomst van de burgemeester kreeg de kring beschikking over twee lokalen en een lange gang op de 2de verdieping van het stadhuis. Na een eindeloos lange verhuis en herinstallatie werd op 27 mei 1966 weer eens officieel geopend.

Door de zeer ongelegen ligging slonk het aantal bezoekers. Na 3 jaar verblijf op het stadhuis kwam eindelijk het goede nieuws dat een gedeelte van het feestpaleis vrijkwam. "De Plate" kreeg beschikking over 4 grote zalen op de eerste verdieping van het gebouw. Na eens te meer massa's werk verzet te hebben werd deze 6de uitgave op 15 juli 1970 ingehuldigd.

Totdaar dan de museumstory en terug naar "De Plate" geschiedenis. In 1959 gingen ertoe over de kring om te vormen tot een V.Z.W., waarvan de statuten verschenen in het Staatsblad van 1 mei.

Als leden van de beheerraad werden aangesteld Voorzitter (hoofdman) : M. Ernest DE TAEYE, ondervoorzitter (onderhoofdman) M. Marcellus COLOMBIE, schatbewaarder : Mej. G. VAN DE KERCKHOVE, commissarissen M. Frank EDEBAU, M. John HERMANS en M. Marcel MESSIAEN.

Het hoofddoel van de kring was nog steeds de lokale en algemene folklore. Men moest minimum 18 jaar zijn om lid te worden. Werkende leden betaalden minstens 30 fr. lidgeld terwijl men een minimum van 100 fr. moest neertellen om erelid te worden.

Het omvormen tot V.Z.W. gaf de vereniging een wettelijke basis waarop verder kon gebouwd worden en had als eerste rechtstreeks gevolg dat kunstschilder Emiel BULCKE in zijn testament "DE PLATE" met een belangrijk legaat bedacht.

Elke winter werd een voordrachtreeks met betrekking tot de folklore ingericht, die meestal doorging, eerst in de PICADILLY (aan het "Peird") en daarna in "HET PRINSENHOF" of in "OUD OOSTENDE" in de Ieperstraat. Deze voordrachten kregen de nodige belangstelling van de Oostendse bevolking. Vanaf 1970 gingen de voordrachten door in de Conferentiezaal van het Stadhuis en in 1974 kwam de Kring tot een akkoord met de V.V.F.-Oostende, waarbij ze gebruik mochten maken van de lokalen van deze vereniging.

Nadat in 1970 het museum zijn, hopelijk definitieve, situering had gekregen kwam er tijd vrij om een leemte op te vullen, namelijk die van een regelmatig verschijnend informatieblad. De start hiervoor werd in oktober 1971 gegeven door de heer J. KLAUSING, die als hoofdredacteur de eerste jaargang verzorgde. Weggeroepen naar vreemde contreien, in het teken van de ontwikkelingshulp, werd zijn functie overgenomen door de Heer O. VILAIN, Stadsbibliothecaris. Het tijdschrift is sedertdien blijven groeien in kwaliteit en kwantiteit.

Zoals elke vereniging die zich respecteert waren er ook regelmatig bestuursvergaderingen die in de loop van de jaren op de meest diverse plaatsen doorgingen. Waar oorspronkelijk het bestuur bijeenkwam in het stichtingslokaal "DE BIERKELDER" in de Christinastraat ging men alras naar de PICADILLY vergaderen waar ook de voordrachten plaatsvonden. Vandaar verhuisde men achtereenvolgens naar het CHATELETJE (welke Oostendse vereniging heeft daar nog niet vergaderd ?), CAFE DE LA POSTE, de lokalen van het Stadhuis, de NORMANDIE en uiteindelijk na een overeenkomst met de V.V.F.-Oostende vanaf 1974 in de lokalen van deze kring.

In 1974 ontviel ons de Voorzitter-medestichter E. DE TAEYE, die de vereniging met vaardige hand door de moeilijke beginjaren had geleid. Hij werd gevolgd door de Heer A. VAN ISEGHEM, telg uit een oud Oostends geslacht.

De jaren 1975-76 zagen de kring in een vernieuwde beweging naar buiten treden. De kring bleef zich niet langer beperken tot de zuivere folklore maar betrok hierbij de volkskunde, de heemkunde en de lokale geschiedenis en ging ijveren voor milieubehoud en monumentenzorg. Door de actie van de kring werden verschillende merkwaardige monumenten in het Oostendse voorlopig voor afbraak behoed.

Meer dan ooit heeft de Oostendse Heemkundige kring "De Plate" wind in de zeilen. Door een eigentijdse actie is hij de bewaker geworden van het mooie dat ons geliefde Oostende nog aan monumenten, Merkwaardige gebouwen en sites bezit. Het museum herbergt al het mooie en interessante dat het Oostends verleden te bieden had. Met een nooit aflatende ijver worden de meest diverse dingen verzameld, gecatalogeerd en voor het Oostends publiek ter bezichtiging gesteld. Met voordrachten en studiereizen wordt bij een steeds groeiend aantal Oostendenaars de belangstelling voor het verleden van hun stad en streek levendig gemaakt en gehouden. Een up to date tijdschrift bevordert de uitstraling van de door de kring gestelde doelstelling, het brengt in woord en beeld den massale reeks nooit gepubliceerde artikelen over Oostende, en bevordert het contact tussen de leden.

Voor dit alles zorgen meer dan 400 leden die de 25 jaar jonge Oostendse Heemkundige Kring "DE PLATE" op dit ogenblik telt, alsook het bestuur dat als volgt is samengesteld :

Voorzitter : A. VAN ISEGHEM ; ondervoorzitter : O. VILAIN ; secretaris : J.B. DREESEN ; penningmeester : G. VERMEERSCH ; beheerders : Nellie de TAEYE-SNIJKERS ; Jeanne VALKENBORG ; F. BOEHME ; F. EDEBAU ; L. HOLLEVOET ; N. HOSTYN ; J. KLAUSING ; W. MAJOR ; E. SMISSAERT.

Hebt u belangstelling voor het Oostende van nu, voor het Oostendse verleden, dan komt u het beste bij ons terecht.

J.B. DREESEN

-----  
25 JAAR "DE PLATE"  
-----

Eén van de meest karakteristieke verschijnselen van onze tijd is dat wij in de eeuw van de "grote versnelling" leven. Deze versnelling gaat crescendo, zoals een meetkundige reeks, en god weet waarheen zij ons zal leiden. Indien niet categoriek halt geroepen wordt, indien wij passief blijven genoeg nemen met deze duizelingwekkende stroomversnelling van de techniek, gepaard gaande met een daaruitvloeiende ziekte-verwekkende biologische omgeving - lucht - en waterverpesting, systematische uitroeiing van de bebossingen, opoffering van groene zones en natuur-reservaten - ten voordele van de inplanting van de zogezegd noodzakelijke industrie, dan zullen wij daar misschien niet direct aan ten ondergaan. Doch wij bereiden een wereld voor die voor onze nakomelingen volstrekt onleefbaar zal zijn.

In dit verband zei de heer Gerits, verbondsvoorzitter van de Heemkundige Kringen, het volgende :

"Er zijn in de tijd na de Tweede Wereldoorlog wel eens ogenblikken geweest, waarop men de indruk kon hebben dat het met de heemkundige kringen stilte naar het einde liep en dat voor hen in een wereld van techniek, materiële welvaart en tragisch geweld geen plaats meer was. De belangstelling voor traditie en verleden van eigen volk en land scheen achterhaald door een tijd waarin televisie, atoomsplitsing en ruimtevaart nieuwe, nooit gedroomde horizonten openden. Vooral in de gouden "jaren zestig", toen het heden en de toekomst op de aandacht van de hele mens beslag legden, leek voor heemkundige belangstelling geen plaats meer te bestaan. De energiekrisis en de betrekkelijke waarde van onze technische beschaving hebben ons weer nuchter gemaakt. Er ontstond een nostalgie naar verloren waarden uit het verleden. Het heemkundig werk kwam volop in de belangstelling hetgeen in de jaren zeventig aanleiding gaf tot het stichten van talrijke heemkundige kringen.

Doorheen die jaren heeft de Oostendse Heemkundige Kring "De Plate", samen met vele andere kringen in Vlaanderen, stand gehouden en onverpoost voort gewerkt. Hun voorbeeld was het zaak voor nieuwe heemkringen.

Het omgekeerde van hetgeen verwacht werd, is immers gebeurd. Het ontstaan van vele nieuwe heemkringen kan gelden als het overtuigend bewijs dat een louter stoffelijke welvaart en steeds verder doorgedreven mechanisatie en verzakelijking het menselijk hart niet kan bevredigen en dat een gemeenschap altijd weer nood heeft aan een bewuste verbondenheid met haar verleden en aan een vernieuwde bezinning op haar diepste eigenheid".

Heemkunde is een van de hulpwetenschappen die praktisch alles omvat, waarover wij ons vandaag de dag en, in groeiende mate, bezorgd dienen te maken : Heemkunde kan een passieve rol spelen, waar bvb. alleen documenten en voorwerpen uit het verleden bewaard worden voor de nageslachten, al dan niet tentoongesteld. Alleen bewaard is het archief, tentoongesteld wordt het een museum. Ik zei dat Heemkunde alles omvat, van de prehistorie tot vandaag. De huidige stroomversnelling van de techniek is de grote verantwoordelijke voor de aftakeling, soms volledige uitroeiing van onze levenskwaliteit, in andere woorden van ons welzijn. Heemkunde is

synoniem van heemliefde. Heemkunde was door de eeuwen heen beperkt tot het waar-  
deren en conserveren van de vruchten der inspanningen onze voorouders. De  
stroomversnelling van onze huidige maatschappij heeft er toe geleid dat, willen  
de heemkundigen niet dat heemkunde een louter fotoalbum wordt van wat vroeger  
bestond, dat zij zich zullen hebben in te spannen om alles wat dreigt kapot ge-  
maakt te worden voor de heersende vernielingswoede te vrijwaren.

Door een hopeloos gebrek aan verbeeldingskracht van de gezagdragers leven wij in  
een tijd van naaperij, die uiteindelijk tot verval leidt, want zij apen de slech-  
te voorbeelden na.

Naar aanleiding van de uitgebreide saneringsplannen in de Jordaan ontving de Am-  
sterdamse gemeenteraad onderstaande brief van het Stanford University Medical  
Center in Californië :

"Mijne Heren,

Door een artikel in de New York Times werd onze aandacht er op gevestigd dat U  
van plan bent de Jordaanbuurt van Amsterdam te vernieuwen. Het is voor ons Ame-  
rikanen bijzonder deprimerend, wanneer wij zien, dat anderen onze fouten maken.  
De bouw van brede straten en nieuwe gebouwen zal iets wegnemen, wat nooit meer  
herbouwd kan worden. Wij vragen U dringend, dit stadsdeel te restaureren en niet  
te vernieuwen. Wij zouden al ons roestvrij staal en glad weg willen geven, al  
we de kans kregen te wonen op een plek als het oude Amsterdam".

Oude, waardevolle monumenten moeten hergewaardeerd om op die manier van verval  
en verkrotting gevrijwaard te worden. In het buitenland, vond deze tendens al  
volop doorgang. En nochtans ligt een goed voorbeeld zo dichtbij : De Oostendenaars  
die in Engeland reisden, en ze zijn legio, al was het maar tot Canterbury, zul-  
len dit beamen. Wat de "BLITZ" ginder bijna dodelijk trof werd perfect garestau-  
raerd. Wat hier een schram of een kneuzing opliep, werd veelal meedogenloos neer-  
gehaald. En in Engeland geldt dit niet alleen voor gebouwen, doch ook voor groene  
zones - bebossingen en het landschap in het algemeen.

Het gaat helemaal niet op dat stadsgronden die in feite aan de gemeenschap toebe-  
horen, aan private ondernemingen verkwaanseld worden. Het bestaande bouwgoed moet  
herdacht en herbruikt worden. Eerst zou dienen uitgekeken in de stad naar wat nog  
bruikbaar is, vooraleer men aan uitbreidingsstedenbouw gaat doen en stukje bij  
beetje de hele natuur opvreet. Een herwaardering van het bestaande patrimonium zou  
niet alleen ruimte doch ook kosten besparen. Moest men te gelegener tijd een paar  
miljoen gependend hebben aan de herstelling van de oude schouwburg, had het on-  
herstelbaar verlies ervan kunnen vermeden worden. De would-be wolkenkrabber die  
er voor in de plaats kwam is een catastrofe, die aan de stad honderden miljoenen  
kostte voor aflossing van de onteigening van de aanpalende gebouwen waaronder de  
meeste bouwfysisch steengoed waren.

Een zeer interessante tentoonstelling in Brussel over architectuur kreeg als  
titel "Breken en Bouwen". Breken en bouwen : de alliteratie van twee B's. Ik  
houd van alliteraties, maar ze zou moeten luiden : Bewaren en Bestemmen !

Er wordt doorgaans met voze argumenten geschermd, (Het is een donker hol, het staat  
in de weg, de gevel is afzichtelijk, het brengt niets op ) om de ware reden tot  
afbraak te verdoezelen, namelijk speculatie.

In de laatste jaren werd de belangstelling toegespitst op het beschermen van monu-  
menten, gebouwen en groene zones, en de Heemkundige Kring "De Plate" hield zich  
hierin niet onbetuigd. Indien de gezagdragers de bouwpromotoren - of moet ik zeg-  
gen "afbouwpromotoren"? - niet rechtstreeks verdedigen, dan geven zij toch blijk  
van een verbijsterende onverschilligheid voor alles wat degenen die hun stad lief-  
hebben aan het hart ligt. Het "heem" behoort toe aan de gemeenschap en heemkundi-  
gen willen zich inspannen om dit heem te beschermen met hand en tand.

Monumenten en stadsgezichten verkrijgen pas hun volle maatschappelijke betekenis,  
indien men deze als bestanddelen van het menselijk milieu gaat bekijken. Ze vormen  
oriënteringspunten voor de bewoners ; ze vormen delen van het ruimtelijk milieu  
waarin de mens leeft en denkt. Cultuur begint met de cultuur van zichzelf.

Op heemkundig gebied betekent dit : eerbied voor waardevolle kunstwerken, merkwaardige gebouwen, en onvervangbare voorwerpen allerhande. Deze eerbied betekent voor de sympathisanten van de heemkunde een credo, een soort van cultus, die meer ingang zou moeten vinden niet alleen bij de massa doch vooral bij degenen die het voor het zeggen hebben. Doch deze laatsten brengen meer belangstelling op voor brood en spelen en voor oppervlakkige show.

Een lokaal weekblad vond er niets beter op de verdedigers van het bouwkundig erfgoed als sentimentele, kortzichtige, ziekelijke dwepers te bestempelen, kortom achterlijken. Doch laten wij getroost zijn : Ditzelfde weekblad voerde eertijds een actie om onze dokken te dempen (sic !). Gelukkig heeft hij zijn slag niet thuisgehaald. Vroeger had James Ensor reeds zeer heftig gereageerd tegen dergelijke plannen. Hij schreef o.m. : "Laten wij die vernielers van onze mooie plekjes tegenhouden en die vandalen ontmaskeren. Laten we schieten op de dempers van onze prachtige dokken en de slechters van onze duinen afranselen."

Men vergeet te veel dat heemkundigen en sympathisanten hun stad en omgeving trachten te dienen. Men vergeet dat al hun pogingen gericht zijn op ons aller welzijn, op het leefbaar houden van ons leefmilieu, op de bescherming van ons aller erfgoed. Zij voeden zich aan de eeuwigdurende bronnen, de enige echte. En indien hun idealisme niet erkend wordt zullen zij degenen die de verwezenlijking ervan beletten, blijven bekampen, op welk terrein dan ook. Want zij beogen de echte waarden te bewaren en te beschermen tegen afbouw of afbraak, omdat in veel gevallen afbraak een vorm van vandalisme is.

En degenen die een kordaat halt roepen tegen de thans heersende zwendel met betrekking tot investeringen in gronden en nieuwe vestigingen, waardoor steeds maar eerbiedwaardige oude gebouwen de plaats moeten ruimen, diezelfde, die door sommigen worden gescholden voor achterlijken, dezen zijn eigenlijk pas de progressieven, omdat zij vooruitziende zijn, omdat ze weten dat cultuur een wissel is op de toekomst. Een heemkunde is cultuur in de edelste zin van het woord.

En ik wil hier nog eens wijzen op de relativiteit van de woorden "conservatief" en "progressief", naar gelang er een politieke of sociaal-menselijke betekenis aan gehecht wordt.

Laten wij de politiek buiten beschouwing laten, omdat tenslotte in alle politieke fracties zowel haviken als duiven hun nest hebben. Op het terrein van het sociaal-menselijke kunnen wij een stap verder gaan. Daareven zei ik dat heemkunde een allesomvattende hulpwetenschap is. Zij kan een passieve rol vervullen, door, zoals reeds aangestipt, het bewaren en tentoonstellen van getuigenissen uit verleden eeuwen. Zij kan echter ook een actieve functie uitoefenen, door mee te helpen aan de grote taak van morgen, nl. het bevorderen van ons aller welzijn - ik zeg welzijn en niet welvaart - en ook dit van degenen die na ons komen.

Wij moeten op onze hoede zijn, want er hangt nog onheil in de lucht. Ik zal daarover niet uitweiden omdat ik op deze feestdag niet wil eindigen op een pessimistische noot. Ik wilde alleen maar zeggen dat degenen die in hun vernielingswoede volharden, ons en hiermee bedoel ik alle Oostendenaars die met dezelfde liefde voor hun stad bezielde zijn, op hun weg zullen vinden.

En tot slot wil ik graag de woorden aanhalen van Fernand van Hemelryck, geput uit zijn monografie over "Zenne en Zoniën" :

"In een tijdperk waarin de wedloop van de productie en de consumptie overheerst, bestaat het gevaar dat de niet productieve overblijfselen van het verleden opgeofferd worden. Het is verkeerd de historische kenmerken van een eigen persoonlijkheid door een ongebreidelde expansie- en realisatiedrang, die niet strookt met de eigen noden - de noden van de gemeenschap - af te bouwen. De socie-culturele ontwikkeling is immers geen eendagsverschijnsel maar een geduldig voortbouwen op de verworvenheden van het verleden. Het is immoreel deze historische sporen uit te wissen, de overblijfselen van een rijk verleden, weg te gooien. Wie dit doet, vergooit zichzelf".

Frank EDEBAU

In mijn jonge jaren kon het Oostendse kind vanaf zijn prilste jeugd zijn geboortestad als havenstad ervaren.

In de novembermist, sprot- en haringweer zegden de oudere Oostendenaars, was het een lawaai en geroep van jewelste langs de kaai en rond de "cirk", de oude vismijn. De treinen schoven langzaam voorbij de visserijdokken waar de zilveren vis werd opgeschept rechtstreeks uit de boot op de wagens, om ergens ver in Duitsland gerookt of tot mest verwerkt te worden. We liepen door dat bedrijf heen en voelden er ons deel van. We hoorden tussendoor de belleboei en de misthoorns in de verte.

De thans verdwenen visserscafés hadden volop trek en serveerden, met alle lichten aan, schuimende pinten aan de vissers en sjouwers die even kwamen verpozen. Bij Bubbeline was 't volle bak.

Havenstad Oostende ! Ook waar, in de bassijns, met het goede weer, de vreemde oorlogsbodems op bezoek kwamen en jong en oud er aan boord mocht komen om er de nodige uitleg te krijgen van rappe matrozen, vooral rap om met het jong vrouwvolk hun welsprekendheid te spenderen. En soms, bij zwaar bezoek van Amerikaanse kanjers, de rush van de vreemde matrozen naar een kort straatje in het centrum, straatje dat nu niet meer kort heet, maar er onverschillig bij ligt te liggen.

Havenstad Oostende, met de houtboten van Snauwaert en Dewerdts, uit verre havens gekomen : met de sierlijke guanoboten, elegante clippers vanuit het verre Chili, waarnaartoe we 's zondags aan vaders hand gingen kijken, vanop de "tettebrug", die nu wel definitief beroofd is van de bronzen damesbeelden wier weelderige boezems de naam aan de brug gaven en wier brons door de Duitse bezetter in de Eerste Wereldoorlog tot kogels en obussen werden gesmolten.

Havenstad Oostende, met de geur van pik en teer op de "Werf", waar de boten van de Panesi's en consoorten werden gebouwd langs de boorden van een nooit voltooide derde bassijn, thans opgevuld ten gerieve van verkeer en bureaucratie ... En de oude, getaande vissers op uitkijk bij de "permerence" aan de reddingsboot, wachtend op het binnenlopen van de schuiten die het tempeest vluchtten. De nettenbreidsters op de kaai, in hun typische plunje dat toen nog echt was en niet folkloristisch, met hun schelle stemmen het nieuws van de dag uitwisselend en commentierend.

Havenstad Oostende, met vissers op zwier, na een voorspoedige vangst, in open "calèche" en Teutteut met zijn akkordeon vooraan op de bok, om al de kappeltjes te doen volgens traditie : "een cent in twee en een pint in één teusje uit"...

Vissershaven, waar de vis nog direct van het schip op de vismarkt kwam of door pertige visleursters aan de huisdeur werd gebracht aan prijzen die nu onvergelijkbaar zijn, waar de garnaal altijd vers was en geen dagen te duur in de winkel moest liggen om aan toeristen te worden opgesolferd ...

De visserijhaven plakte aan de stad, plakte aan de ganse bevolking, daar waar ze nu grotendeels naar de overkant is verwezen en de vissersbevolking en de zeelui verstrooid in diaspora geen eigen woonwijk meer hebben.

Ik vraag me soms af of de huidige schooljeugd, ondanks de sierlijkheid van de talrijke plezierboten die nu de bassijns vullen en ondanks de talrijke in- en uitvarende maalboten, nog de haven als destijds kunnen aanvoelen ? En nochtans, wat een glorie en een rijkdom heeft de haven de stad niet doen beleven.



Het begon allemaal met een onbeduidend vissersdorp, Oostende-ter-Streep, waar een handvol vissers zo duchtig zich roerden dat reeds in 1267 Margareta van Konstantinopel hen stadsrechten en privilegiën schonk. Maar de schepen van alle slag en tonnage bleven op de rede liggen of lagen, vnl. de vissersschuiten, op het strand vóór de duinen. Er groeide een stad, die slechts in 1446 een echte haven kreeg, een haven die achter de stad doorliep ongeveer op de ganse lengte, waar nu de dijk tussen de huidige Kemmelbergstraat en het monument der zeelieden zich uitstrekt, met een haventoeegang die even ten Westen van de Kemmelbergstraat de haven indraaide.

Ondanks tempeesten en overstromingen, oorlogswuede en zeeroverij, waar de brave Oostendenaars soms aan meededen, bloeide de stad dankzij haar haven. Het haringkaken en het in gebruik nemen van een nieuw scheepsmodel, de haringbuis, zouden roem en rijkdom brengen. De Oostendse haring kwam op de rijkste tafelen. De hertog van Leipzig deed ze speciaal uit Oostende komen en de hertog van Kastilië bestelde alhier zijn steur, zijn oesters en zijn Engels bier. De visserij maakte van Oostende het centrum van de visverkoop voor Vlaanderen, waar zelfs die van Damme hun vis kwamen verkopen. En wonder boven wonder de stadsfinanciën bloeiden mee, wat te Oostende niet altijd het geval was.

De drie zeesteden van het Westen, Duinkerke, Nieuwpoort en Oostende verstonden mekaar om zich te verdedigen tegen zeerovers, concurrenten die de vismerken vervalsten en andere valse handelspraktijken. Op één jaar tijd, in 1542, kwamen de afgevaardigden van de drie steden, eventjes maar twintigmaal bijeen te Nieuwpoort om dergelijke problemen te bespreken : wat hen toeliet lekker te eten en te drinken in het goed gereputeerde restaurant de "Paegay". Ook de Oostendenaars van weleer hebben steeds de goede restaurants gevonden ...

In de 16de eeuw begon ook de koopvaardij zich goed te ontwikkelen. De Oostendenaars varen tot Danzig en Königsberg. De strijd tegen Spanje zal dit alles doen veranderen.

De godsdienstige beroerten raken de stad, waar de haven zeker vreemde ideeën gemakkelijk opvangt. Al kende de stad geen beeldenstorm, toch zijn er de eerste ketters, onder wie een zekere Jan Piers en zuster Anna, die verbannen worden en hun goederen verbeurd zien verklaren. Niets te zien natuurlijk met onze burgemeester van vandaag.

De haven van Oostende wordt door de Spanjaarden gebruikt tegen de watergeuzen, tot wanneer de stad zich schaart aan de zijde der opstandelingen en bezet wordt door de troepen van de Prins van Oranje.

Dit is de grote breuk met het verleden.

Oostende wordt vanaf 1576 het geduchte roofnest van de Geuzen. Men noemt het "onvallich nest", "speloncke der dieren ende moordenaren", "het roofcot van Oostende" ... De stad wordt uiteindelijk belegerd door de troepen van Albert en Isabella, de aartshertogen die het bewind over onze gewesten in handen kregen.

De oude stad, gelegen ongeveer vóór de huidige dijk, tussen Kursaal en het monument der zeelieden, die reeds geteisterd werd door een overstroming, kende in 1580 een doorbraak der golven aan de Oostkant en zo ontstond de "geule" die vandaag de dag nog ligt tussen onze twee staketsels. Die geule, gelegen ten Oosten van de stad, wordt verbreed en bevaarbaar gemaakt wegens de toevoer ter zee van de bevoorrading voor de belegerden, daar de Westkant was afgesneden omdat de vijand zich daar opgesteld had.

Dit beleg zal het lot bepalen van een gans nieuw Oostende : een nieuwe haven, een nieuwe stad en nieuwe inwoners, want wat overbleef van de oude families vertrok met de Geuzentropen na de overgave van wat het nieuwe Troje werd geheten, en 1604. Het beleg gaf trouwens het ontstaan aan een legende, de legende van de "couleur Isabelle". De aartshertogin Isabella zou een gelofte hebben afgelegd

om haar hemd niet uit te doen vooraleer de stad zou ingenomen zijn geweest ; toen ze het hemd eindelijk mocht uittrekken, had het, zegt de legende, een kleur gekregen die sindsdien couleur Isabelle wordt geheten. Wat de aartshertog daarvan dacht, wordt nergens vermeld ...

De ganse 17de eeuw en tot 1715, wordt de haven weer het levenscentrum van de stad. Het was een eeuw waar militair gedoe en handels- en visserijbedrijf elkaar afwisselen of aanvullen.

Deze eeuw is vooral de eeuw van de Oostendse kaperij. De haven was een soort militaire voorpost, een marinebasis, van Duinkerke onder het Spaanse bewind, tot aan de val van Duinkerke en 1658. Een zetel van de Admiraliteit van Vlaanderen zal er gevestigd blijven tot aan de Franse tijd.

De rijkdom van de stad groeide aan door de haven. De kronijke van Vlaenderen schrijft over de toenmalige kaperij met een vleugje hoogmoed en overdrijving "dat het niet te verwonderen zoude wezen, waert dat de daken en deuren van d'Huyzen met goed en zilver afgezet waeren ...". Vlaamse konvooschepen uitgereed door de Staten van Vlaanderen beschermden vanuit Oostende de koopvaart, varen zelf op koopvaardij : en kapen ondertussen ook een beetje.

Maar de ware bloeitijd moest nog komen, in de 18de eeuw.

Ondanks heel wat oorlogsgebeuren, dat in de haven massa's troepen doet ontschepen en inschepen, kent de haven een eerste enorme drukte met de handel op Oost-Indië na de oprichting van de Oostendse Compagnie in 1723.

Na de ontbinding van de Compagnie onder druk van Holland en Engeland, werden de haveninstallaties uitgebreid en verbeterd, zodat men volop gereed was om te profiteren als neutrale haven van de oorlog tussen Frankrijk en Engeland en van de contrabande van Engelse kooplui naar de Amerikaanse rebellen. Bij decreet van de keizer van Oostenrijk van 16/12/1778 bekomt de stad immers "oorlof om in haere Haven alle Engelsche Blouwers of smokkelaers te ontvangen"...

Wanneer de stad in 1781 tot vrijhaven wordt verklaard, kent de bloei geen einde meer. Men richt een beurs op, een verzekeringsmaatschappij, een wisselbank. De bevolking groeide zozeer aan dat door de toeloop van vermogende zakenlui de arme mensen de huurprijzen voor hun woningen niet meer konden betalen wegens de vreemde concurrentie. De aanwezigheid van talrijke Engelsen brengt zelfs mee de oprichting van een protestantse tempel.

J.B. VERLOOY in zijn beroemde Verhandeling op d'Onacht der moederlijke Tael", telt Oostende onder de elf schoonste Vlaamse steden waar op de koop toe "'t Vlaems is versterkt". Men had klaarblijkelijk geen moeite met de moedertaal te Oostende in die tijd ... De havenstad Oostende kende een hoogtepunt.

Intussen vaarden geregeld zogenaamde "packet-boten" tussen Oostende en Engeland : een nieuw bedrijf ontstond dat uitgroeide naar onze officiële dienst van de maaltboten tussen Oostende en Dover.

De havenstad Oostende had zo'n reputatie gekregen dat de Franse revolutionairen na hun revolutie het bezit van de Oostendse haven beschouwden als van levensbelang en een vlugge verovering ervan hen noodzakelijk scheen om te beletten dat de Engelsen er een vlootbasis van zouden maken. Wat dan ook gebeurde.

Met het Hollandse Bewind bloeide de haven als vissershaven opnieuw op. Nieuwe schepen en nieuwe visserijmethoden revolutioneerden het bedrijf.

Bovendien kenden rond het midden der eeuw de maaltboten een Europees succes en voerden uit alle hoeken van Europa duizenden reizigers naar en vanuit Engeland aan. Ontelbare Duitsers, Russen, Oostenrijkers transiteren door Oostende. De familie van de bekende Friedrich Engels, compagnon van Karel Marx, reist geregeld via Oostende naar Dover. Rond het midden der eeuw werd de haven tevens een bezienswaardigheid voor de talloze toeristen en badgasten die Oostende kwamen

bezoeken en die van Oostende de Reine des Plages, de Koningin der Badsteden maakten. Een nieuwe weelde meldde zich aan, die maar weinig te zien heeft met de vissersbevolking, doch alleen deze maar wat medelijdend gaat bekijken als een toeristische curiositeit. Intussen kon men op alle internationale menu's soles d'Ostende vinden en huîtres d'Ostende. Het aanleggen van een net van spoorlijnen zou niet enkel het vreemdelingenverkeer doen toenemen, maar zou ook de havenbedrijvigheid begunstigen wegens het snelle vervoer naar en vanuit het binnenland.

De haven kende na 1830 de ene revolutie na de andere : het stoomschip, de dieselmotor, het verdwijnen van de houten vissersboten die op de grote vaart vervangen werden door de trawlers, nieuwe visserijmethoden, allerlei modernisering van haven en scheepvaart stopten nooit de ontwikkeling van de havenbedrijvigheid, al waren er hoogten en laagten en zelfs dramatische episodes.

Zo kende elke Oostendenaar van kindsbeen af het dramatisch verhaal van de vissersopstand van 1887, wanneer een reeks incidenten veroorzaakt door de Engelse invoer van vis, uitliepen op een schietpartij vanwege de burgerwacht, de nochtans zo onschuldige "garde civique", waarbij twee vissers werden neergeschoten. Men weet hoe deze met een romantisch gebaar en met blote borst tot de garde civique riepen "schiet maar" en er werd geschoten. Het gaf James Ensor de gelegenheid om er een zijner beste werken van te maken ...

Ik weet niet precies of de atmosfeer van de havenstad het karakter van de Oostendenaar en vooral van de visser of de zeeman grondig heeft beïnvloed. Wellicht is er wel iets blijven hangen van de omgang met de vreemde varensgezellen. Vaak moeten die zich in de stad geïntegreerd hebben.

Wanneer bv. in 1785 de Oostenrijkse keizer beslist dat er slechts één vrijmetse-laarsloge per provincie meer zal mogen zijn, roept de Oostendse loge "Les Trois Niveaux" als motief in voor haar lokaal voortbestaan, het feit dat ze in een zeestad is gelegen waar ze de gelegenheid heeft meer de ongelukkigen bij te staan dan elders. Onder de leden van die loge vinden we trouwens, in dezelfde periode, meer vreemdelingen dan Oostendenaren en bovendien een ganse reeks zeekapiteins van diverse nationaliteit en religie.

Is het die bestendige omgang met allerlei naties die de Oostendse zeeman een speciale reputatie geeft ? Een kapitein ter lange omvaart vertelde me nog niet zo lang geleden dat men vaak de Oostendenaars afzonderlijk citeert aan boord van de koopvaardijochepen en het niet zelden voorkomt dat men iets hoort vermelden als : zoveel Hollanders, zoveel Engelsen, zoveel Duitsers, zoveel Belgen en zoveel Oostendenaars aan boord ...

Indien dit nog waar is, ligt de reden misschien in een ietwat eigenzinnige geslotenheid van een historisch zelfbewustzijn, en in de scherpe, sarkastische humor die wel iets schijnt te hebben overgeërfd van de Engelse humor, die in deze stad, die zoveel met Engelsen omging en nog omgaat zeker invloed heeft gehad.

Het huidige Oostende voelt zich door de ontwikkelingen van de 19e en de huidige eeuw, in vergelijking met de vorige eeuwen, die ik zeer kort heb geschets, wellicht niet meer volledig havenstad. De haven wordt meer en meer een technische zaak, buiten de eigenlijke stad gelegen. Het emotionele van het medeleven met de haven verzwakte m.i., hoewel de resultaten evenzeer van handel, visserij als reizigersverkeer steeds merkwaardig blijven.

Immers werd de haven soms militaire haven, nog aldus in de laatste twee Wereldoorlogen, vissershaven, handelshaven, soms de drie tegelijk, reizigershaven, vandaag ook plezierhaven en, naast de haven zelf, kwam de exploitatie van de baden en het strand.

Bovendien werd alle bedrijvigheid, het varen inbegrepen, getechniseerd en gemechaniseerd. Dit brengt mee dat de huidige Oostendse visser en zeeman misschien

danig kan verschillen van zijn voorgangers. Trouwens, de moderne visser en de zeeman wonen thans midden in de stad zoals gewone stedelingen.

Van de haven- en zeefolklore verdwijnt spoedig veel, zoniet alles. De specifieke zeden en gewoonten zwakken af. Het bijgeloof geraakt verloren, want de machine, de radio en de radar, geven een zekerheid die de tussenkomst van bovenaardse invloeden zoniet totaal uitschakelt, dan toch grotendeels doet nutteloos schijnen.

Is het geloof aan de onheilspellende aanwezigheid van een "malfiet" aan boord nog levendig? Heeft de tweede Paasdag nog de betekenis die hij vroeger had? Worden nog door de vissers en zeelui specifieke liederen gezongen? Zingt men nog, buiten de middens die belangstelling hebben voor de folklore, wat vissers en zeelui nog niet zolang geleden zongen? Mijn generatie is nog groot gebracht met dergelijke liederen. Ik denk aan wat op moeders knieën werd geleerd:

't Goa regenen en 't goa woaien  
Pitje goa noa de koaie  
Pitje goa noa de bassin  
En je volt erin ..

En op wat lere leeftijd: het St.-Maartensliedje van

Siente Moartenaven,  
Der ligt e schutje in d'aven,  
enz..

Of dat machtige: dat de jonkheid zong op zwier, in de tijd van den Hooizolder en 't Keuntje of de Valentino

We zien in de Noordzei geboren  
Op e schiptje van Prins Albert  
En de stierman is bezopen,  
Zet de ketel op het vier.  
Hoera, hoera de soep is goed,  
Wij zijn de mannen van het zeemansbloed.

Wie zingt dat nog? En hoe lang zal men het nog zingen?

Zoveel voorbeelden van vragen die kunnen gesteld worden. Daarom ook is het nuttig, en ja nodig, dat kringen als De Plate bestaan en proberen op te zoeken en te verklaren wat nog niet reddeloos verloren is.

Het gaat hem trouwens niet alleen over folklore, zeden en gewoonten, maar ook over documenten en archieven.

De Desnercks wisten bv. heel wat unieke documentatie over rederijen en scheepsbouw te Oostende in de eigenlijke zin van het woord te redden, ik zou zeggen op de valreep.

De monsterrollen van onze visserssloepen sedert 1815 tot 1912 werden op bijna even wonderlijke wijze gered door de mannen van het Scheepvaartmuseum te Antwerpen, toen een domme administratie er zich van wilde ontdoen door vernietiging. En dan spreek ik nog niet over het verre verleden, waarin nog veel wetenswaardig opgeborgen zit en ligt te sluimeren.

Havenstad Oostende heeft in de loop der eeuwen zoveel zien verloren gaan, dat alle Oostendenaren van goede wil nog niet voldoende in aantal zijn om te redden wat nog te redden valt. Uit de verzamelde stof kan dan ernstig wetenschappelijk werk ge-  
puurd worden.

En dat men de huidige tijden niet vergete. Ook vandaag dient alle materiaal bijgehouden en geïnventarieerd te worden, opdat ook in het jaar 2079 men nog zou weten hoe havenstad Oostende er vandaag uitzag.

Walter DEBROCK

25-jaar Oostendse Heemkundige Kring DE PLATE

1. Het jubileumjaar werd plechtig ingezet op 6 januari 1979 om 11 uur met een Oostendse Driekoningenviering. Aanknopende met een traditie die in de 17de eeuw floreerde werden vertegenwoordigers van de burgerlijke, kerkelijke en militaire overheid, alsook de leden van de lokale pers, uitgenodigd om "Den Coninck te trekken". Rond de taart, aangeboden door de heer Verstraeten voorzitter van de bakkersbond, verzamelden een vijftigtal genodigden. Bij de verdeling van de taart trekt de heer Julien GOEKINT, schepen van Openbare werken van Oostende, zich tot "CONINCK".
2. Op donderdag 25 januari 1979 om 21u30 ging in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende een JUBILEUMVEILING van DE PLATE door. Ingericht en geleid door de heer O. VILAIN, ondervoorzitter van de Kring, kende deze veiling een grote belangstelling.

3. Zaterdag 12 mei 1979 was voor de Kring een drukke dag. In de voormiddag startte de jaarlijkse GOUWDAG van het WEST-VLAAMS VERBOND VOOR HEEMKUNDE met de Statutaire vergadering, gevolgd door een feestviering die in het teken stond van ons jubileum. De Landelijke voorzitter Drs. J. GERRITS moest echter respijt geven voor de feestrede daar hij op weg naar Oostende met zijn echtgenote bij een auto-ongeluk betrokken werd. De heer J. PENNING, Gouwvoorzitter, nam met een uitstekende improvisatie de taak over. Op de hiernavolgende receptie, aangeboden door het Stadsbestuur van Oostende, werd de heer SIX, Gouwsecretaris gehuldigd.

Het middagmaal aan boord van het vroegere lichtschip WESTHINDER eindigde op een spectaculaire wijze. Bij het verlaten van het schip zonk dit laatste op minder dan een kwartier tijd. Hierdoor vertrok de autocar doorheen GROOT-OOSTENDE, onder leiding van de heer J.B. DREESEN en voorzien om 14u30, met enige vertraging. Er waren 65 deelnemers aan deze tocht. Steeds met een lichte vertraging, te wijten aan het gebeuren met de Westhinder, kon omstreeks 16 uur, in aanwezigheid van een talrijk publiek, de afdeling OOSTENDSE SCHEEPSBOUW in het Heemmuseum DE PLATE geopend worden. Onmiddellijk daarna stelde de heer Raymond BORREY zijn heemkundige uitgave "VAN BOOM TOT SCHIP, de bouw van een houten vissersschip te Oostende" voor. Deze uitgave kende een ruim succes, want op het ogenblik dat ze werd voorgesteld was ze reeds volledig vooringetekend.

De dag werd afgerond met een receptie aangeboden door de Kring.

4. Op 15 mei 1979 kwam ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Kring een bijzonder Jubileumnummer van het tijdschrift uit. Het bevatte één enkele zeer belangrijke bijdrage, van ons geacht medelid de heer Daniel FARASYN, met als titel: "DE HISTORIEK VAN DE OOSTENDSE ZEEDIJK VOOR 1880".
5. De plechtige viering van het 25-jarig bestaan ging door op zaterdag 17 november 1979 in het Feest- en Cultuurpaleis, Wapenplein, Oostende; 185 aanwezigen waren tegenwoordig op de Academische zitting die om 10 uur in de Receptiezaal begon. De heer August Van Iseghem schetste de historiek van Oostendse Heemkundige Kring DE PLATE, waarna de heer Frank EDEBAU een opgemerkte lezing bracht over HEEMKUNDE, in een Oostends bestek. Hij werd op ruim applaus vergast. De heer Walter DEBROCK, voorzitter van de Marine Academie, schetste daarna op een rake en gesmaakte wijze de geschiedenis van "Oostende - Havenstad". Om 11 uur werd overgegaan tot de huldiging van de medestichtende, verdienstelijke en nijvere leden.

De volgende medestichters werden vereerd met een ZILVEREN PLATE :

de heer Florimond CORSELLIS, jarenlang muzikaal adviseur van de Kring.

de heer Frank EDEBAU, Conservator-Archivaris van de stad Oostende.

de heer John HERMANS, journalist die de Kring met woord en geschrift bij een ruimer publiek bekend maakte.

de heer Raymond HUYLMAND, journalist  
de heer Alfons LARIDON, Schepen van Cultuur van de Stad Oostende.  
de heer Marcel MISSIAEN, voorzitter van de Heemkring BACHTEN DE KUPE  
de heer VAN ALDERWEIRELDT, gewaardeerd Oostendse heemkundige.  
de heer Omer VILAIN, Stadsbibliothecaris en ondervoorzitter van de Kring en sedert jaren de gewaardeerde hoofdredacteur van het tijdschrift.

De volgende verdienstelijke leden werden vereerd met een BRONZEN PLATE :  
mevrouw Nelly DE TAEYE, voor haar jarenlange inzet ten dienste van de Kring en haar zorg voor het heemmuseum  
mevrouw Jeanne VALKENBORG, voor haar jarenlange ijver ten bate van de Kring en haar contacten met de leden.  
de heer Fernand BOEHME, voor zijn jarenlange inzet ten bate van de Kring op het gebied van fotografische en filmische weergaven van de lokale gebeurtenissen.  
de heer Daniël FARASYN, voor zijn nooit aflatende ijver in de studie van de Oostendse geschiedenis en de vele bijdragen die hij hieraan wijdde.  
de heer Herman MOERMAN, journalist voor zijn morele steun ten opzicht van de Kring, waarvan hij sedert jaren, ongevraagd, blijk geeft.  
de heer Desire VANDUIVENBODE, voor de jarenlange inspanningen en de bereidwilligheid die hij ten opzichte van de kring en in bijzonder voor het museum aan de dag legt  
de heer Eddy VAN HAVERBEKE, voor de materiale en morele steun die hij de Kring sedert jaren verleent.  
de heer Richard VERBANCK voor de materiele en morele steun die hij de Kring sedert jaren verleent.  
de heer Wilfried VERLONJE, voor zijn jarenlange inzet ten bate van de Kring op het gebied van de diverse activiteiten

De volgende nijvere leden werden bedacht met een KERAMIEKE PLATE :  
mevrouwen Rose HERRLING, Goedele QUAGHEBEUR en Jeannette REMAUT, voor hun onbaatzuchtige inzet ten voordele van de Kring bij de verschillende activiteiten  
de heer Jozef KLAUSING, voor zijn verdienste als eerste hoofdredacteur van het tijdschrift.  
de heer Gilbert VERMEERSCH, als onvermoeibaar werker ten bate van het Heemmuseum en als penningmeester  
de heer Roger LAGA, voor zijn inspanningen ten bate van de viertaligheid in het heemmuseum  
de heer Germain BILLIET, voor zijn vele originele bijdragen over Oostende  
de heer Fernand GEVAERT, voor zijn inspanningen als heemkundige en als voordrachtgever  
de heer J.B. DREESEN, voor zijn inzet ten bate van de Kring

Om 11u30 verplaatste zich het gezelschap naar de inkomhal van het Feest- en Kultuurpaleis waar :

- Hulde werd gebracht aan de herinnering van wijlen Ernest DE TAEYE en Ary SLEEKs, door de heer A. VAN ISEGHEM, Voorzitter van de Kring.
- de heer Jan PIERS, Burgemeester van de Stad Oostende, aan de Kring de zilveren erepenning van de Stad overhandigde.
- de heer J.P. FALISE namens de 'VRIENDEN VAN JAN DE CLERCK' het borstbeeld en de wandelkledij van de overleden meester aan de Kring overhandigde. Het borstbeeld werd gerealiseerd door de heer VERCLEYFN van de Oostendse Kustacademie, dank zij de welwillende toelating van de heer LARIDON, schepen van Cultuur en de heer Willy BOSSCHEM, waarnemend Directeur.
- Mevrouw Blanche DELPAEME aan de Voorzitter van de Kring, namens de Verenigde Vismijnvrienden een zilveren herdenkingsschotel overhandigde.

- de heer Jan PIERS, Burgemeester van de stad Oostende en de heer August VAN ISEGHEM Voorzitter van de Kring de tentoonstelling OOSTENDSE ASPECTEN 1954 - 1979 openden.

Op deze tentoonstelling werden in het totaal 23 OOSTENDSE ASPECTEN behandeld, te weten :

- 25 jaar Heemmuseum DE PLATE, door de heer G. VERMEERSCH
- 25 jaar Activiteiten van de Oostendse heemkundige kring DE PLATE, door mevrouwen N. DE TAEYE en J. VALKENBORG
- 25 jaar Oostendse postkaarten, door de heer G. VERMEERSCH
- 25 jaar Verdwenen beroepen te Oostende, door de heer A. VAN ISEGHEM
- 25 jaar Monumentenzorg te Oostende, door de heer N. HOSTYN
- 25 jaar Breken en bouwen te Oostende, door de heer L. HOLLEVOET
- 25 jaar Archeologische vondsten te Oostende, door de heer L. HOLLEVOET
- 25 jaar Oostendse grammofoonplaten, door de heer O. VILAIN
- 25 jaar Verschenen en verdwenen Oostendse tijdschriften door de heer O. VILAIN
- 25 jaar Publicaties van en over Oostende, door de heer O. VILAIN
- 25 jaar Oostends TOERISME, door de heer R. DILLEN
- 25 jaar Evolutie in de kunst te Oostende door de heer F. EDEBAU
- 25 jaar Schepen van de Zeemacht te Oostende door de heer J.B. DREESEN
- 25 jaar Stadsuitbreiding te Oostende, door de heer S. IPPEL
- 25 jaar Evolutie in de visserij te Oostende, door de heer J.H. KLAUSING
- 25 jaar Oostende - Doverlijn door de heer F. GEVAERT
- 25 jaar Evolutie van de Oostendse haven, door de heer R. VAN CRAEYNEST
- 25 jaar Industriële ontwikkeling te Oostende, door de KAMER VAN KOOPHANDEL te Oostende
- 25 jaar Evolutie van de Oostendse luchthaven, door de heer W. MAJOR
- 25 jaar Postzegels en afstempelingen te Oostende, door de heer W. MAJOR
- 25 jaar Affiches te Oostende, door de heer O. VILAIN
- 25 jaar Uitgaven van de PLATE door de heer G. VERMEERSCH
- 25 jaar Oostends Verenigingsleven, door de heer J.H. KLAUSING in samenwerking met de volgende Oostendse verenigingen :
  - De Verenigde Vismijnvrienden
  - Marionettentheater KALLEMOEITE III
  - Ostendia Schotten
  - De oude Oostendse IJslandsvaarders
  - Orde van de Dode Rat
  - Orde van de Kloeffe
  - Orde van de Buffalos
  - Orde van de Garnaal
  - Orde van de Wullok
  - Orde van de Sombreros

Deze tentoonstelling bleef toegankelijk tot 22 november 1979 en trok meer dan 1000 bezoekers.

Bijzonder opgemerkt werd de afdeling "25 jaar Oostends Verenigingsleven". Voor de opbouw van de tentoonstelling mochten we rekenen op de heren René GYSSENS, Desiré VAN DUUVENBODEN en Emiel SMISSAERT, alsook op de vele medewerkers van de geciteerde Oostendse verenigingen.

Ook werd ons hulp en materiaal ter beschikking gesteld door de stedelijke dienst voor toerisme in samenwerking met de Werkhuizen, en door de warenhuizen COVENTRY, SANDAM, VAN DAELE, CADDY TAILORS en INNO.

Om 13 uur werd de viering afgerond met een aperitief aangeboden door de Kring in de North Sea Yachtclub. Hierop volgde in diezelfde instelling een VISBANKET. Er waren 90 aanwezigen.

6. Het jubileumjaar werd afgesloten op 27 december 1979 met accordeonmuziek, boerenstuuten met hesp en trappistenbier. Het was hiermee een goed jaar geweest.

J.B.D.

Hoe dikwijls horen we niet "Hoe lang is dat nu al geleden ?" En dan kijken we verrast op wanneer we vaststellen dat het reeds zo lang geleden gebeurde. We hebben, zonder enige pretentie van onzentwege, een kleine poging ondernomen om eens te zien wat er wel in 25 jaar belangrijks te Oostende gebeurde.

- november 1954 : Stichting "De Plate"  
 : Autosnelweg : vak Oostende-Stene door Minister Van Glabbeke ingehuldigd
- december 1954 : Vergaan houtcargo "Henri Deweert"
- april 1955 : Opening baanvak autosnelweg Jabbeke-Oostende  
 : Plaatsing monument van Grard aan kursaal (Dikke Mathilde)
- mei 1955 : Inhuldiging nieuwe galerijen tussen Parijsstraat en monument Leopold II
- juni 1955 : Autosnelweg Brussel-Oostende : indienststelling laatste vak tot Oostende
- juli 1955 : Na 50 jaar houdt het Sacré-Coeurpensionaat te Mariakerke op te bestaan
- november 1955 : Overlijden gemeenteraadslid Albert Daems
- februari 1956 : Eerste steenlegging Feest- en Kultuurpaleis
- juni 1956 : Afbraak laatste gedeelte (toren) van oud-station
- september 1956 : Eerste steenlegging stadhuis
- mei 1957 : 5-dagenweek in stadsdiensten
- januari 1958 : Garnaalmijn voltooid  
 : Overlijden te Brussel van Dr. E. Moreaux, burgemeester van Oostende van 1920 tot 1940
- februari 1958 : Overlijden Emiel Van Vlaenderen, oud-senator en oud-schepen
- juni 1958 : Bezoek van de Prinsen Rainier en Grace van Monaco
- september 1958 : Eerste steenlegging slachthuis
- december 1958 : Overlijden van Toussaint de Sutter, gewezen directeur van het Stedelijk Conservatorium, bij stuwdamramp te Fréjus (Frankrijk)
- februari 1959 : Aanstelling Jan Piers tot burgemeester van Stad Oostende
- april 1959 : Zuidpoolexpeditie komt te Oostende terug in aanwezigheid van Koning Boudewijn
- juni 1959 : Prinsen Albert en Paola te Oostende officieel ontvangen
- juli 1959 : Overlijden van volksvertegenwoordiger en oud-burgemeester Adolf van Glabbeke te Zanzibar (Afrika)
- mei 1960 : Bezoek Sjah van Iran aan Oostende
- juli 1960 : Oslo-Oostende : wedstrijd van grote zeilvaartuigen
- december 1960 : Nieuwe watertoren gereed
- januari 1961 : Overlijden Charles Feys, oud-gemeenteraadslid
- maart 1961 : Eerste gemeenteraadzitting in nieuw stadhuis
- mei 1961 : Inhuldiging slachthuis
- augustus 1961 : Eerste steenlegging Royal Palace
- februari 1962 : Overlijden kunstschilders Jan Declerck en Pierre Verbeke
- mei 1962 : Bibliotheek verhuist naar Feest- en Kultuurpaleis
- juni 1962 : Overlijden Maurice Reynaert, gemeenteraadslid
- januari 1963 : Overlijden Mej. Bertha Tratsaert, gewezen gemeenteraadslid  
 : Bevroren zee
- juni 1963 : Beeld van Cantré op postkantoor geplaatst  
 : Overlijden fotograaf Maurice Antony  
 : Eerste steenlegging visserijschool
- juli 1963 : Overplaatsing bloemenhorloge



december 1963 : Ontslag van Roger de Kinder als schepen en volksvertegenwoordiger  
 wegens benoeming tot Gouverneur van Oost-Vlaanderen  
 januari 1964 : Overlijden schepen Henri Edebau, oud-senator  
 juni 1964 : Oostende 1000 gevierd  
 : Inwijding ereperk oud-strijders  
 oktober 1964 : Sportcentrum ingehuldigd  
 februari 1965 : Verplaatsing beeld Dikke Mathilde naar Leopoldpark  
 mei 1965 : Handelsdok wordt jachthaven  
 juni 1965 : Afbraak Koninklijke Schouwburg  
 februari 1966 : Internationale voetballer Verbiest verongelukt  
 maart 1966 : Inhuldiging Stedelijke Visserijschool  
 juli 1966 : Eerste steenlegging Europa centrum  
 : 21 juli-défilé te Oostende  
 februari 1967 : Overlijden burgemeester Beels van Stene  
 : Overlijden Honoré D'Hoedt, oud-gemeenteraadslid  
 maart 1967 : Inhuldiging nieuw hospitaal  
 Eerste steenlegging bejaardentehuis hospitaal  
 juni 1967 : Vorstenpaar opende "Europa 1900" te Oostende  
 september 1967 : Eerste vleugel nieuw hospitaal in gebruik gesteld  
 oktober 1967 : Vormingsinstituut geopend  
 december 1967 : Gaston van Laere tot nieuwe stadssecretaris aangesteld  
 mei 1969 : A.S.O. kampioen naar 1ste afdeling  
 : Opening Koninginnehof  
 juni 1969 : Eerste steenlegging Royal Astrid  
 juli 1969 : Opening R.V.A. op het Hazegras  
 mei 1970 : Eerste steenlegging "Sluisvliet"  
 september 1970 : Opening Stedelijke Discotheek  
 oktober 1970 : Eerste steenlegging draversbaan  
 : Overlijden zanger Ron Davis  
 januari 1971 : Fusie Oostende + Stene + Zandvoorde + Raversijde  
 maart 1971 : Stedelijk rustoord ingebruikgenomen  
 : Overlijden oud-schepen Frans Van Caillie  
 mei 1971 : Hermes dames volleykampioen  
 juli 1971 : Overlijden oud-schepen en oud-volksvertegenwoordiger Emiel Vroome  
 december 1971 : Overlijden van Arsene Blondé, oud-gemeenteraadslid  
 februari 1972 : Oud-burgemeester Louis Vandendriessche overleden  
 maart 1972 : Norbert Dedeckere wereldkampioen veldrijden  
 mei 1972 : Hoeveroute ingehuldigd  
 juni 1972 : Eerste steenlegging Heilig Hartkliniek  
 oktober 1972 : Kursaalconcessie aan Van Biervliet toegekend  
 maart 1973 : Overlijden Sebastiaan Boudolf, gemeenteraadslid en oud-voorzitter  
 C.O.O.  
 april 1973 : Attraktiepark "Koninginnehof" geopend  
 juni 1973 : Overlijden Albert Degryse, oud-gemeenteraadslid  
 september 1973 : S.T.I.M.O.-gebouw ingehuldigd  
 : Overlijden Karel Goetghebeur, oud-gemeenteraadslid en volksver-  
 tegenwoordiger  
 oktober 1973 : Overlijden Julien Dedeurwaerder, oud-gemeenteraadslid  
 december 1973 : Overlijden Maurits Dewitte, ere-schepen van Oostende en burgemees-  
 ter in Stene  
 april 1974 : Wandelstraat "Hart van Oostende" (Kapellestraat) ingehuldigd  
 : "Het Witte Paard" afgebrand  
 mei 1974 : Ernest de Taeye, mede-stichter van "De Plate" overleden  
 juni 1974 : Museum voor Religieuze kunst geopend  
 augustus 1974 : Overlijden Jean Dehondt oud-gemeenteraadslid  
 juli 1975 : Inhuldiging Mercator jachthaven

september 1975 : Stedelijk zwembad geopend  
 oktober 1975 : Gemeenteraadslid Maurice Quaghebeur, oud-volksvertegenwoordiger, overleden  
 november 1975 : Ere-secretaris Michel Surmont overleden  
 december 1975 : Nieuwe Kapellebrug in gebruik genomen  
 maart 1976 : Conservatoriumdirecteur Georges Maes overleden  
 september 1976 : Opening instituut zeevisserij  
 mei 1977 : Schilderij "Intrede van Christus" van James Ensor in Stedelijk Museum  
 augustus 1977 : Adolf Buylstraat wordt winkelstraat  
 oktober 1977 : Bezoek concorde aan Oostendse luchthaven  
 april 1978 : Roof Ensorschilderijen uit Museum van Schone Kunsten  
 juni 1979 : Raoul Servais krijgt te Cannes Gouden Palm voor animatiefilm  
 september 1979 : Eerste steen waterzuiveringsstation

Nog honderden data zouden we kunnen bijvullen, maar dan hebben we nog een extra-nummer van "De Plate" nodig en zo is het al meer dan genoeg.

O. VILAIN

"De Plate"

Uw tijdschrift "De Plate" kan wel over geen 25-jaar historiek van zijn bestaan terugblikken. Toch is de redactie fier te kunnen terugblikken op de 8 voorbije jaren.

Weet U hoeveel pagina's tekst zij U reeds bezorgden ?  
 Een kleine statistiek kan dit duidelijk stellen.

|          |                     |        |
|----------|---------------------|--------|
| 1ste jg. | aug. 71-maart 72    | 51 p.  |
| 2de jg.  | aug. 72-maart 73    | 71 p.  |
| 3de jg.  | aug. 73-april 74    | 72 p.  |
| 4de jg.  | aug. 74-april 75    | 77 p.  |
| 5de jg.  | sept. 75-dec. 76    | 163 p. |
| 6de jg.  | 1977                | 180 p. |
| 7de jg.  | 1978                | 148 p. |
| 8ste jg. | 1979 (jubileumjaar) | 259 p. |

1 021 p.

Dus méér dan 1 000 pagina's die bijgedragen hebben tot de betere kennis van onze stad en er de verdediging van op zich namen.

O.V.